

Розробник(и): Меренцико О.Б.

(підпис)

(ІНІЦІАЛИ, ПРІЗВИЩЕ)

(назва факультету)

(підпис)

ІНІЦІАЛІ. ПРІЗВИЩЕ

© КДАДГІМД, 2025 рік

**Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва
і дизайну імені Михайла Бойчука**

**Факультет дизайну
Кафедра графічного дизайну**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної діяльності
_____ І.В. Петрова
(підпис) (ініціали, прізвище)
«26» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(ОК 5) ЖИВОПИС**

рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський) рівень
ступінь вищої освіти:	бакалавр
галузь знань:	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
спеціальність:	В2 Дизайн
освітньо-професійна програма:	Дизайн костюма
тип дисципліни:	обов'язкова
мова викладання:	українська

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи
(для ліцензованих ОПП та ОПП, набір на які здійснюється вперше)

_____ О.Ю. Михайлюк
(підпис)

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання
кафедри графічного дизайну

26 серпня 2025 р. № 1
завідувач кафедри

_____ І.В.Петрова
(підпис)

1 Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 18	Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки (шифр і назва)	Обов’язкова	
Електронна адреса	Спеціальність (освітня програма): В2 Дизайн (шифр і назва) <u>ОПП Дизайн костюма</u> (назва)	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		1- 2-й	
Загальна кількість годин – 540		Семестр	
		1-4 -й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: Аудиторних: 1 семестр – 4; 2 семестр – 4 самостійної роботи здобувача: 1 семестр – 4; 2 семестр – 4	Освітній рівень: перший (бакалаврський) (перший (бакалаврський)/другий (магістерський))		
		Практичні, семінарські	
		270 год.	
		Самостійна робота	
		270 год.	
		Індивідуальні завдання: _____ год.	
		Вид контролю: Поточний, підсумковий	
		Форма контролю: 1 семестр екзаменаційний перегляд; 2 семестр екзаменаційний перегляд	

2 Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Живопис» є формування у студентів базових знань і практичних навичок:

- відображення видимої(об'єктивної) реальності;
- досягнення живописної грамоти;
- вільне володіння живописними навиками;
- освоєння прийомів творчого пошуку в розв'язанні практичних завдань; освоєння різних технік виконання, технологій живописних матеріалів;
- розвиток образотворчого мислення, що є необхідним для творчої діяльності в усіх видах образотворчого мистецтва.

Завданням дисципліни:

- надання учням розуміння основних засад живописної грамоти;
- аналітичний підхід до вирішення живописних завдань;
- послідовність отримання живописних знань від найпростішого до складного, від загального до деталей і навпаки від деталей до узагальнення;
- поетапність навчання. Кожне наступне завдання ґрунтується на досвіді набутому попередньо.

Загальні компетенції ЗК:

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність працювати в команді.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконання робіт.

ЗК 7. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 9. Здатність зберігати та примножувати культурномистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) СК:

СК 3. Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну.

СК 6. Здатність застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).

СК 8. Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта.

СК 9. Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка та живопису (за спеціалізаціями).

СК 11. Здатність досягати успіху в професійній кар'єрі, розробляти та представляти візуальні презентації, портфоліо власних творів, володіти підприємницькими навичками для провадження дизайн-діяльності.

Програмні результати навчання, для формування яких використовується навчальна дисципліна:

ПРН-1. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.

ПРН-5. Розуміти і сумлінно виконувати свою частину роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

ПРН-7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.

ПРН 11. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах.

ПРН 18. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів дизайну.

3 Передумови для вивчення дисципліни

№ з/п	Навчальні дисципліни, вивчені раніше
	Рисунок
	Кольорознавство
	Композиція
	Пластична анатомія

4 Очікувані результати навчання

1_семестр

Знати:

1. термінологію живопису;
2. історію просторових і пластичних мистецтв у контексті розвитку світової культури;
3. знати основи композиційної побудови твору;
4. побудови предметів на площині та у просторі;
5. знання основ лінійної та просторової перспективи;
6. володіння базовими основами техніки акварельного живопису.

Вміти:

1. компоувати (розміщувати) зображення на площині паперу;
2. виконувати академічний рисунок під живопис;
3. виявляти основні пропорції предметів у натюрморті;

4. перетворювати зображення в умовно спрощені декоративні форми;
5. вірно передавати тональні та кольорові співвідношення у натюрморті;
6. визначення кольорової гами, теплих і холодних кольорових домінант.

2_семестр

Знати:

1. сучасний досвід та тенденції розвитку живопису;
2. термінологію, категорії, принципи, проблематику світового живопису;
3. побудови предметів на площині та у просторі;
4. колористична цілісність живописного твору;
5. плановість і простір в пейзажі;
6. що таке імпресіонізм, авангардизм, сюрреалізм.

Вміти:

1. виявляти конструктивний характер і пластичний взаємозв'язок між частинами натюрморту та його фоном;
2. володіти технікою копіювання;
3. виразно зображувати різні фактури предметів побуту та драперій у натюрморті;
4. володіти різноманітними живописними матеріалами (аквареллю, гуашшю, акрилом);
5. інтерпретувати натурні об'єкти та відтворення їх в різних стилях;
6. володіти змішаними техніками живопису.

3_семестр

Знати:

1. історію просторових і пластичних мистецтв у контексті розвитку світової культури;
2. знати основи композиційної побудови твору;
3. пластичну анатомію (голова людини);
4. принципи побудови колористичної стилізації;
5. що таке колаж;
6. про цілісність живописного твору.

Вміти:

1. компоувати (розміщувати) зображення на площині паперу;
2. стилізувати натурний об'єкт в техніці колаж;
3. володіти технікою копіювання;
4. визначення кольорової гами, теплих і холодних кольорових домінант
5. інтерпретувати натурні об'єкти та відтворення їх в різних стилях;
6. володіти знаннями пластичної анатомії .

4_семестр

Знати:

1. історію формування і розвитку різних напрямків та течій у світовому мистецтві;
2. особисті творчі позиції провідних майстрів постмодерністської світової та вітчизняної культури;
3. побудови предметів на площині та у просторі;
4. пластичну анатомію (голова людини);
5. принципи побудови колористичної гармонії;
6. знати основи композиційної побудови твору;

Вміти:

1. відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів дизайну;
2. досконало володіти техніками живопису;
3. інтерпретувати та стилізувати натурні об'єкти;
4. володіти площинно-декоративним вирішенням натурної постановки;
5. визначати великі кольорові співвідношення живописного твору;
6. визначати конструктивний характер і пластичний взаємозв'язок між частинами живописного твору.

5 Програма навчальної дисципліни**5.1 Тематичний план навчальної дисципліни**

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усь ого	у тому числі				усь ого	у тому числі			
		л	п	се м.	с. р.		л	п		с. р.
1	2	3	4	6	7	8	9	10	12	¹ 3
Семестр 1										
Тема 1. Натюрморт з простих геометричних фігур на виявлення тональних співвідношень.	24		20		4					
Тема 2. Стилзація академічного натюрморту	30		10		20					
Тема 3. Натюрморт з контрастні тональні співвідношення.(світле на темному, темне на світлому). Хроматична гама.	20		10		10					
Тема 4. Натюрморт на зближені	30		10		20					

тонально-колірні співвідношення. (Обмежена кольорова гама).									
Тема 5. Копія робіт українських художників. Людина в русі.	16		10		6				
Усього годин	120		60		60				
Вид контролю: Екзаменаційний перегляд									
Семестр 2									
Тема 6 Живопис натюрморту з геометричних форм та предметів побуту	30		15		15				
Тема 7. Постановка натюрморта з орнаментальною драперією.	30		15		15				
Тема 8.Виконання колажу постановки різними техніками	30		15		15				
Тема 9. Копія пейзажу відомих художників.	30		15		15				
Тема 10. Інтерпретація пейзажа на пленері та відтворення його в різних стилях.	30		15		15				
Усього годин	150		75		75				
Вид контролю: Екзаменаційний перегляд									
Семестр 3									
Тема 11 Натюрморт осінньої тематики	20		10		10				
Тема 12. Стилзація постановки попередніх тем.	16		6		10				
Тема 13.Складна постановка з гіпсом	30		20		10				
Тема 14. Використання різних фактур для створення стилізованого натюрморту	30		15		15				
Тема 15. Автопортрет у вільній техніці	24		9		15				
Усього годин	120		60		60				
Вид контролю: Екзаменаційний перегляд									
Семестр 4									
Тема 16.Автопортрет в стилі арт - нуво	30		15		15				
Тема 17. Автопортрет в стилі поп -	30		15		15				

арт										
Тема 18. Живописне виконання людини в русі в стилі арт - нуво	30		15		15					
Тема 19. Живописне виконання людини в русі в стилі поп – арт.	30		15		15					
Тема 20. Декоративне виконання людської постаті в сучасних стилях.	30		15		15					
Усього годин	150		75		75					
Вид контролю: Екзаменаційний перегляд										

5.2. Теми лекцій

Теми лекцій – не передбачено програмою навчальної дисципліни.

5.3. Теми семінарських занять

Теми семінарських занять – не передбачено програмою навчальної дисципліни.

5.4 Теми практичних занять

1 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Натюрморт з простих геометричних фігур на виявлення тональних співвідношень.	20	
2	Тема 2. Стилізація академічного натюрморту	10	
3	Тема 3. Натюрморт з на контрастні тональні співвідношення. (світле на темному, темне на світлому). Хроматична гама.	10	
4	Тема 4. Натюрморт на зближені тонально-колірні співвідношення. (Обмежена кольорова гама).	10	
5	Тема 5. Копія робіт українських художників. Людина в русі.	10	
Усього годин за 1 семестр		60	

2 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН

6	Тема 6 Живопис натюрморту з геометричних форм та предметів побуту	15	
7	Тема 7. Постановка натюрморта з орнаментальною драперією.	15	
8	Тема 8. Виконання колажу постановки різними техніками	15	
9	Тема 9. Копія пейзажу відомих художників.	15	
10	Тема 10. Інтерпретація пейзажа на пленері та відтворення його в різних стилях.	15	
Усього годин за 2 семестр		75	

3 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 11 Натюрморт осінньої тематики	10	
2	Тема 12. Стилзація постановки попередніх тем.	6	
3	Тема 13.Складна постановка з гіпсом	20	
4	Тема 14. Використання різних фактур для створення стилізованого натюрморту	15	
5	Тема 15. Автопортрет у вільній техніці	9	
Усього годин за 3 семестр		60	

4 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 16. Автопортрет в стилі арт - нуво	4	
2	Тема 17. Автопортрет в стилі поп - арт	20	
3	Тема 18. Живописне виконання людини в русі в стилі арт - нуво	10	
4	Тема 19. Живописне виконання людини в русі в стилі поп – арт.	20	
5	Тема 20. Декоративне виконання людської постатті в сучасних стилях.	6	
Усього годин за 4 семестр		60	

5.5 Самостійна робота

1 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		Вид контролю
		ДФН	ЗФН	
1	Тема 1. Натюрморт з простих геометричних фігур на виявлення тональних співвідношень.	4		Перевірка виконання практичних завдань
2	Тема 2. Стилзація академічного натюрморту	20		Перевірка виконання практичних завдань
3	Тема 3. Натюрморт з контрастні тональні співвідношення.(світле на темному, темне на світлому). Хроматична гама.	10		Перевірка виконання практичних завдань
4	Тема 4. Натюрморт на зближені тонально-колірні співвідношення. (Обмежена кольорова гама).	20		Перевірка виконання практичних завдань
5	Тема 5. Копія робіт українських художників. Людина в русі.	6		Перевірка виконання практичних завдань
Усього годин за 1 семестр		60		

2 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		Вид контролю
		ДФН	ЗФН	
6	Тема 6 Живопис натюрморту з геометричних форм та предметів побуту	15		Перевірка виконання практичних завдань
7	Тема 7. Постановка натюрморта з орнаментальною драперією.	15		Перевірка виконання практичних завдань
8	Тема 8. Виконання колажу постановки різними техніками	15		Перевірка виконання

				практичних завдань
9	Тема 9. Копія пейзажу відомих художників.	15		Перевірка виконання практичних завдань
10	Тема 10. Інтерпретація пейзажа на пленері та відтворення його в різних стилях.	15		Перевірка виконання практичних завдань
Усього годин за 2 семестр		75		

3 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		Вид контролю
		ДФН	ЗФН	
6	Тема 11 Натюрморт осінньої тематики	10		Перевірка виконання практичних завдань
7	Тема 12. Стилізація постановки попередніх тем.	10		Перевірка виконання практичних завдань
8	Тема 13. Складна постановка з гіпсом	10		Перевірка виконання практичних завдань
9	Тема 14. Використання різних фактур для створення стилізованого натюрморту	15		Перевірка виконання практичних завдань
10	Тема 15. Автопортрет у вільній техніці	15		Перевірка виконання практичних завдань
Усього годин за 3 семестр		60		

4 семестр

№	Назва теми	Кількість	Вид
---	------------	-----------	-----

з/п		годин		контролю
		ДФН	ЗФН	
6	Тема 16. Автопортрет в стилі арт - нуво	15		Перевірка виконання практичних завдань
7	Тема 17. Автопортрет в стилі поп - арт	15		Перевірка виконання практичних завдань
8	Тема 18. Живописне виконання людини в русі в стилі арт - нуво	15		Перевірка виконання практичних завдань
9	Тема 19. Живописне виконання людини в русі в стилі поп – арт.	15		Перевірка виконання практичних завдань
10	Тема 20. Декоративне виконання людської постаті в сучасних стилях.	15		Перевірка виконання практичних завдань
Усього годин за 4 семестр		75		

5.6. Індивідуальні завдання

Для здобувачів денної форми навчання – не практикується.

6 Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Під час викладання курсу використовуються наступні засоби діагностики результатів навчання, зокрема, методи їх демонстрування:

- демонстрація творчих робіт;
- екзаменаційний перегляд

7 Форми поточного та підсумкового контролю

Форми контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Перевірка виконання практичних завдань	40	

Перевірка виконання самостійної роботи	40	
Екзаменаційний перегляд	20	
Всього	100	

8 Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни;

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

1-4 семестр

Для самостійної роботи, модульного контролю, семестрового контролю ідентичні критерії оцінювання результатів навчання

- *відмінно*: Здобувач вищої освіти володіє системними професійними знаннями вповному обсязі. Вміє створювати проектні завдання на основі фундаментальних знань, технічних навиків з попередньо створеного матеріалу, а також власного індивідуального світосприйняття і самовираження. Самостійно в повному обсязі виконує навчально-практичне або контрольне завдання. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним показникам або може бути кращий від них.
- *добре*: Здобувач вищої освіти володіє професійними знаннями в повному обсязі та самостійно, правильно, виконує всі прийоми, технічні операції, необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми. Самостійно в повному обсязі виконує завдання відповідно до вимог, які передбачено навчальною програмою. Вміє розробляти окремі її види. В процесі роботи може припускатись окремих неточностей, які самостійно виправляє. Результат виконаної роботи в цілому відповідає діючим якісним показникам.
- *задовільно*: здобувач вищої освіти володіє основними професійними знаннями та правильно виконує переважну більшість прийомів і

технічних операцій, необхідних для даної роботи. Самостійно і в цілому правильно планує та виконує навчально-практичне або контрольне завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій). При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок, які виправляє результат роботи відповідає якісним показникам.

8.1 Розподіл балів, які отримують здобувачі

Розподіл балів за 100-бальною шкалою	
Поточний контроль (ПК) 1 семестр	
Форми поточного та екзаменаційного контролю змістових модулів/дисципліни	Максимальні бали за виконані завдання
<i>Поточне тестування</i>	
Тема 1. Натюрморт з простих геометричних фігур на виявлення тональних співвідношень.	16
Тема 2. Стилзація академічного натюрморту	16
Тема 3. Натюрморт з контрастні тональні співвідношення.(світле на темному, темне на світлому). Хроматична гама.	16
Тема 4. Натюрморт на зближені тонально-колірні співвідношення. (Обмежена кольорова гама).	16
Тема 5. Копія робіт українських художників. Людина в русі.	16
Всього	80
Екзаменаційний контроль	
Презентація творчих робіт	20
Разом за семестр вивчення дисципліни	100
Поточний контроль (ПК) 2 семестр	
<i>Поточне тестування</i>	
Тема 6 Живопис натюрморту з геометричних форм та предметів побуту	16
Тема 7. Постановка натюрморту з орнаментальною драперією.	16
Тема 8. Виконання колажу постановки різними техніками	16
Тема 9. Копія пейзажу відомих художників.	16
Тема 10. Інтерпретація пейзажа на пленері та відтворення його в різних стилях.	16
Всього	80

Екзаменаційний контроль	
Презентація творчих робіт	20
Разом за семестр вивчення дисципліни	100
Поточний контроль (ПК) 3 семестр	
<i>Поточне тестування</i>	
Тема 11 Натюрморт осінньої тематики	16
Тема 12. Стилзація постановки попередніх тем.	16
Тема 13.Складна постановка з гіпсом	16
Тема 14. Використання різних фактур для створення стилізованого натюрморту	16
Тема 15. Автопортрет у вільній техніці	16
Всього	80
Екзаменаційний контроль	
Презентація творчих робіт	20
Разом за семестр вивчення дисципліни	100
Поточний контроль (ПК) 4 семестр	
<i>Поточне тестування</i>	
Тема 16.Автопортрет в стилі арт - нуво	16
Тема 17. Автопортрет в стилі поп - арт	16
Тема 18. Живописне виконання людини в русі в стилі арт - нуво	16
Тема 19. Живописне виконання людини в русі в стилі поп – арт.	16
Тема 20. Декоративне виконання людської постаті в сучасних стилях.	16
Всього	80
Екзаменаційний контроль	
Презентація творчих робіт	20
Разом за семестр вивчення дисципліни	100

8.2 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	

82-89	B	добре	зараховано
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9 Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Акварельні фарби, гуаш, акрил, темпера. Папір для живопису. Полотно на підрамнику, картон для живопису. Пензлі, олівці, мастихіни, палітри.

Мольберти, стільці, куби під палітру, планшети для наклеювання паперу, столи для постановки натюрмортів, подіуми для постановок натури. Драперії для постановок, реквізит для постановок.

Методичний фонд кафедри монументального і станкового живопису.

10 Рекомендовані джерела інформації

10.1 Основна література

1. Баммес Г. Оголена. Дрезден: VEB Verlag der kunst, 1982. 474 с.
2. Беті П. Анатомія кольору. Фамільна друкарня Huss, Київ: 2023, 366 с.
3. Зайцева В. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтва. Художня стилізація як основний виражальний засіб у різних жанрах образотворчого мистецтва. №2 2021
4. Гілязова Н.М. Рисунок. Живопис: навчальний посібник/ Published on Jun 7, 2020
5. Кириченко М. А. Кириченко І. М Основи образотворчої грамоти. К: Вища школа, 2002.
6. Іттен Й. Елементи образотворчого мистецтва: Навчальне видання щоденника.
7. Фамільна друкарня Huss, Київ: 2023, 168 с.

8. Маєр Д. WORKFLOW: Практичний посібник до творчого процесу. Фамільна друкарня Huss, Київ: 2020, 304 с.
9. Лубенський В. Портрет: від академії до творчості. К: Кафедра 2017. 176 с.
10. Недошовенко Т. Ф. Композиція у живописі як навчальна дисципліна системи художньої освіти в історичному контексті. Недошовенко Т. Ф. Культура і сучасність: альманах. К: 2018. Міленіум, №1. С. 181– 187.
11. Образотворче мистецтво: енциклопедичний ілюстрований словник-довідник К: Факт, 2007. 680 с.
12. Омельченко П. Наука про малярські фарби, матеріали та техніки. Л: Львів 1996. 180 с
13. Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа рисунку: навчальний посібник. Львів, 2013. 114 с.
14. Прокопович Т. А. Основи кольорознавства: навч. посіб. Друге видання, доповнене, перероблене. Луцьк, 2022. 124 с.

10.2 Допоміжна література

1. Акварелі закарпатських художників = Watercolors of transcarpathian artists: [альбом / уклад.: О. Гаркуша, В. Скакандій; передм., текст М. Сирохман]. Ужгород: Вид-во О. Гаркуші, 2018. — 159 с.: репрод.
2. Йоганнес Іттен Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва - Київ, Видавництво: ArtHuss, 2022 - 96с.
3. Клочко Діана 65 українських шедеврів. Визнані й неявні. К: ArtHuss, 2022. 244 с.
4. Протас М. Мистецтво посткультури: тенденції, ризики, перспективи /М. Протас; Ін-т проблем сучас. мистец. НАМ України. Київ: ІПСМ НАМ України, 2020. 432 с.

10.3 Інформаційні ресурси

1. Академія кольору: фізичні основи кольору [Електроний ресурс]. Режим доступу: https://www.koloristika.in.ua/t_fok.php

2. <http://www.nbuv.gov.ua/> сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
3. <http://lib.knutd.edu.ua/> сайт Науково-технічної бібліотеки КНУТД.
4. <http://elib.nplu.org/> електронна бібліотека «Культура України».
5. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm сайт Культурологічної бібліотеки.
6. http://informatic10.at.ua/index/informacijni_sistemi_ta_tekhnologiji